

**ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Циклова комісія з хореографії, сценічного та музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Фахового коледжу
ЗВО «Університет Короля Данила»
Володимир ЯСЛИК

28.08.2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Композиція та постановка танцю»

Галузь знань: **02 Культура і мистецтво**

Спеціальність: **024 Хореографія**

Освітньо-професійна програма «Сучасна хореографія»

Освітньо-професійний ступінь – *фаховий молодший бакалавр*

Статус дисципліни – *обов'язкова*

Мова викладання, навчання та оцінювання – *українська*

Розробники

ШЕРЕМЕТА Василь Іванович – викладач циклової комісії з хореографії, сценічного та музичного мистецтва, спеціаліст вищої категорії.

ЧАШЕЧНИКОВА Наталія Валеріївна – викладач циклової комісії з хореографії, сценічного та музичного мистецтва, спеціаліст вищої категорії, кандидат педагогічних наук.

Схвалено методичною радою

Фахового коледжу

ЗВО «Університет Короля Данила»

Протокол № 1 від «25» серпня 2023р.

Голова методичної ради

Олег КЛЮЧ

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії з хореографії, сценічного та музичного мистецтва.

Протокол № 1 від «25» серпня 2023р.

Голова циклової комісії

Василь ШЕРЕМЕТА

**ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання циклової комісії	Номер протоколу	Голова циклової комісії	
			Прізвище	Підпис

ВСТУП

Мета вивчення дисципліни полягає в підготовці компетентного хореографа, керівника хореографічного колективу, який володіє навичками балетмейстерської діяльності.

Беручи до уваги підготовку професійного балетмейстера програма передбачає формування практичних і методичних знань, умінь та навичок.

Навчання здобувача спрямоване на опанування законів драматургії, композиційну побудову хореографічного твору.

Програма навчальної дисципліни «Композиція та постановка танцю» враховує досвід провідних діячів, критиків хореографічного мистецтва та самого автора програми.

Предмет навчальної дисципліни «Композиція та постановка танцю» - композиційна побудова творів сучасної хореографії, сучасне танцювальне мистецтво загалом.

Завдання:

- 1) засвоєння завдань та змісту балетмейстерської діяльності;
- 2) освоєння законів драматургії та специфікою їх використання;
- 3) ознайомлення з методикою постановочної роботи;
- 4) формування вмінь та навичок роботи над постановкою танцю;
- 5) розвиток педагогічних та балетмейстерських навичок майбутньої професії;
- 6) формування організаторських вмінь та репетиторських навичок;
- 7) розвиток творчих здібностей Здобувачів, прагнення до вироблення власного балетмейстерського стилю;
- 8) ознайомлення з хореографічною спадщиною та зразками творчого спадку видатних хореографів-митців минулого та сучасності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати:**

- 1) специфіку роботи балетмейстера;
- 2) закони та частини драматургії хореографічного твору;
- 3) композиційну побудову танцю.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **уміти**

- 1) розробляти тему, ідею, сюжет;
- 2) застосовувати закони драматургії, використовувати її п'ять частин;
- 3) поєднувати елементи руху по динаміці виконання;
- 4) використовувати навички в композиціях та імпровізувати для створення власних оригінальних хореографічних постановок;
- 5) вибудовувати малюнок танцю;
- 6) підбирати хореографічний текст відповідно ідеї та сюжету танцю;
- 7) передавати характер та манеру виконання;
- 8) підбирати музичний матеріал;
- 9) визначати та виправляти помилки виконавців;

10) створювати хореографічний витвір.

Володіти:

11) умінням вибудовувати сюжет в логічній послідовності;

12) знаннями типових помилок при побудові малюнку танцю та прийомами їх подолання;

13) принципами підбору образів для танцювальних композицій;

14) знаннями композиційної побудови танцю.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

		Денна форма
Курс		2, 3, 4
Семестр		3, 4, 5, 6, 7, 8
Кількість кредитів ECTS (год.)		11 (330)
Аудиторні навчальні заняття, год.	практичні	174
Самостійна робота, год		156
Форма підсумкового контролю	залік	3, 4, 6, 8.

СТРУКТУРНО–ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
-	Акторська майстерність та режисура в хореографії

**ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ,
яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної
дисципліни «Композиція та постановка танцю» згідно з освітньо-
професійною програмою «Сучасна хореографія»**

Результати навчання	Код та назва компетентності
<p>РН 5 Працювати в колективі, з колективом з урахуванням групової динаміки та вікових особливостей учасників для досягнення творчих цілей.</p>	<p>ЗК 6 Здатність працювати в команді. СК 2 Здійснення безпечної діяльності у професійній сфері. СК 6 Здатність передавати знання, застосовувати організаційно-творчі та/або педагогічні методи, підходи, технології, знання вікової психології в умовах роботи з танцювальним аматорським колективом та/або в педагогічній діяльності на рівні початкової мистецької освіти (відповідно до освітньо-професійної програми). СК 7 Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес.</p>
<p>РН 12 Працювати в плановому та імпровізованому режимі під час творчого індивідуального та/або колективного репетиційного процесу, балетмейстерсько- постановочної діяльності в роботі з учнівським та/або аматорським колективом (відповідно до освітньо-професійної програми).</p>	<p>СК 5 Здатність створювати художній образ засобами танцю, демонструвати танцювальні техніки та застосовувати їх у концертно-сценічній діяльності. СК 8 Здатність мислити рефлексивно, продуктивно та креативно для створення творчого продукту. СК 9 Здатність презентувати результати своєї творчої та педагогічної діяльності. СК 10 Здатність використовувати спеціальні технічні засоби, новітні інформаційні й цифрові технології в процесі професійної діяльності.</p>

<p>РН 13 Створювати танцювальні номери та/або відтворювати зразки хореографічного мистецтва (відповідно до освітньо-професійної програми).</p>	<p>ЗК 6 Здатність працювати в команді.</p> <p>СК 3 Здатність оперувати професійною термінологією.</p> <p>СК 5 Здатність створювати художній образ засобами танцю, демонструвати танцювальні техніки та застосовувати їх у концертно-сценічній діяльності.</p> <p>СК 8 Здатність мислити рефлексивно, продуктивно та креативно для створення творчого продукту.</p> <p>СК 9 Здатність презентувати результати своєї творчої та педагогічної діяльності.</p> <p>СК 10 Здатність використовувати спеціальні технічні засоби, новітні інформаційні й цифрові технології в процесі професійної діяльності.</p>
---	---

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курс передбачає обов'язкове вивчення та виконання здобувачами усіх вимог / тем /завдань/ вправ, передбачених робочою програмою НД та вказаних у СДО на сторінці курсу.

Перед початком заняття здобувачі повинні обов'язково мати спеціальний одяг та взуття. Якщо його немає, то здобувач не допущений до занять та повинен його відпрацювати у вказаний нижче термін.

ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту університету, Положення про Фаховий коледж та Положення про організацію освітнього процесу.

Здобувач повинен приходити на заняття без запізнень. Про початок і закінчення занять інформує розклад, доступний в електронному чи паперовому вигляді, а також дзвінок.

Кожен здобувач має виявляти наполегливість, старанність, зацікавлення, дискувати, ставити запитання викладачеві під час занять. Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися одне до одного, бути зваженими, уважними та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

На початку вивчення дисципліни викладач ознайомлює студентів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого здійснюється освітній процес.

Здобувач повинен поважати права всіх членів спільноти Фахового коледжу, дотримуватися гендерної, расової, етнокультурної, міжконфесійної та політичної толерантності; не фальшувати, не підробляти документи, що стосуються освітнього процесу; не використовувати підказки інших під час поточного чи підсумкового контролю; поводитися гідно, навчатися сумлінно, бути чесним у міжособистісному спілкуванні; не пропонувати й не надавати членам академічної спільноти Фахового коледжу неправомірної вигоди.

ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРОПУЩЕНИХ ЗАНЯТЬ

Відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» усі пропущені заняття, а також отримані негативні оцінки здобувачі зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «1» (один) бал – для студентів 2 курсу, «0» (нуль) балів – для студентів 3-4 курсів без права перездачі.

Здобувачі відпрацьовують пропущені заняття згідно з графіком відпрацювань викладача з урахуванням, що час може бути дещо відкоригованим відповідно до кількості здобувачів).

ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ (ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ)

Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відбувається відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила».

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Результати навчання	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
Освітній компонент «Композиція та постановка танцю»		
РН 5 Працювати в колективі, з колективом з урахуванням групової динаміки та вікових особливостей учасників для досягнення творчих цілей.	1.Метод тренінгу з формування виконавських умінь та навичок. 2.Практичний метод - передбачає оволодіння технікою виконання та побудови уроку хореографії, базується на	1.Поточний контроль здійснюється шляхом практичного показу вивченого матеріалу. 2.Індивідуальне опитування в поєднанні з практичним показом.

	самостійному виконанні студентом танцювальних елементів та комбінацій, аналізі та самоаналізі помилок, виправленні та удосконаленні якості виконання.	
РН 12 Працювати в плановому та імпровізованому режимі під час творчого індивідуального та/або колективного репетиційного процесу, балетмейстерсько-постановочної діяльності в роботі з учнівським та/або аматорським колективом (відповідно до освітньо-професійної програми).	<p>1.Методики, технології відтворення та передачі хореографічного тексту.</p> <p>2.Практичний метод - передбачає оволодіння технікою виконання та побудови уроку хореографії, базується на самостійному виконанні студентом танцювальних елементів та комбінацій, аналізі та самоаналізі помилок, виправленні та вдосконаленні якості виконання.</p> <p>3.Проблемно-пошуковий - метод передбачає постановку викладачем перед студентом проблеми і визначення шляхів її розв'язання. Його застосовують для розвитку навичок творчої навчально-пізнавальної діяльності, осмисленого і самостійного оволодіння знаннями та навиками при навчанні хореографії.</p> <p>4.Репродуктивний метод - спрямований на відтворення студентом способів діяльності за визначеним педагогом алгоритмом, зокрема дотримання структури</p>	1.Поточний контроль здійснюється шляхом практичного показу вивченого матеріалу.

	побудови заняття та методичного виконання запропонованих вправ та рухів.	
РН 13 Створювати танцювальні номери та/або відтворювати зразки хореографічного мистецтва (відповідно до освітньо-професійної програми).	1.Інтерактивний метод створення творчого продукту. 2.Індуктивний та дедуктивний – методи характеризуються здатністю розкривати логіку зміни змісту навчального матеріалу, вибудовувати послідовність розкриття змісту навчальної дисципліни та досліджуваної теми від часткового до загального й від загального до часткового.	1.Поточний контроль здійснюється шляхом практичного показу вивченого матеріалу.

З метою контролю якості знань, умінь та навичок здобувачів здійснюється:

1. **Поточний контроль** в повсякденній роботі з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення прогалин у знаннях здобувачів. Здійснюється він з допомогою систематичного спостереження викладача за роботою групи в цілому і кожного здобувача зокрема на всіх етапах навчання. Проводиться у вигляді практичного показу та усного опитування.

2. **Підсумковий контроль** якості засвоєння навчальної програми проводиться у вигляді практичного показу.

Організація **поточного** та **підсумкового** контролю знань здобувачів Фахового коледжу здійснюється відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила». Фіксація контролю знань здійснюється в Електронному журналі обліку успішності академічної групи.

Фіксація поточного контролю здійснюється в Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі 12-бальної шкали (для другого року навчання) та 5-ти бальною шкалою (для третього та четвертого року навчання). У разі відсутності здобувача освіти на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни, після завершення вивчення дисципліни.

Підсумкова оцінка визначається сумою оцінок за виконані практичні роботи та оцінкою за підсумкове заняття (практичний показ).

Для здобувачів освіти передбачена також така форма контролю, як **самоконтроль** – усвідомлене регулювання студентом своєї діяльності задля забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим цілям, вимогам, нормам, правилам, зразкам. Мета самоконтролю – запобігання помилкам та реагування на їх виправлення.

Самоконтроль передбачений у формі самоперевірки засвоєних знань після заняття, яка дає можливість здобувачам освіти самостійно перевірити правильність виконання завдань та проаналізувати помилки. У разі звернень здобувачів освіти викладач під час заняття, або після нього, надає консультації щодо проблемних ситуацій чи складних питань.

Завдання для самоконтролю розміщено на сторінці курсу «Композиція та постановка танцю» у СДО (Система дистанційної освіти) ЗВО «Університет Короля Данила».

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ (за 12 - бальною шкалою)

ШКА ЛА В БАЛ АХ	ОЦІ НКА ЗА ШКА ЛОЮ ECTS	НАЦІОНА ЛЬНА ШКАЛА	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
90–100 балів	А	10-12 «відмінно»	<p>Здобувач відмінно володіє законами композиційної побудови хореографічного твору.</p> <p>Здобувач відмінно орієнтується в термінології.</p> <p>Здобувач відмінно орієнтується в частинах драматургії.</p> <p>Здобувач створив якісний сюжет. В сюжеті проглядається новизна.</p> <p>Здобувач підібрав музичний матеріал відповідно сюжету. Танцювальна лексика вирізняється своєю різноманітністю.</p> <p>Хореографічна постановка довершена.</p> <p>Здобувач бере активну участь в постановках своїх колег.</p>

			<p>Здобувач чудово виявляє помилки при виконанні танцю.</p> <p>Філігранно використовує режисерські методи та прийоми.</p> <p>Здобувач демонструє високий рівень виконавської та акторської майстерності. Танець виконує натхненно.</p> <p>До виконання поставлених завдань підходить творчо.</p> <p>Проявляє неабияку активність у навчанні.</p> <p>Вирізняється особливим творчим баченням.</p>
83–89 балів	В	9 «дуже добре»	<p>Здобувач відмінно володіє законами композиційної побудови хореографічного твору.</p> <p>Здобувач відмінно орієнтується в термінології.</p> <p>Здобувач відмінно орієнтується в частинах драматургії.</p> <p>Здобувач створив якісний сюжет. В сюжеті проглядається новизна.</p> <p>Здобувач підібрав музичний матеріал відповідно сюжету. Танцювальна лексика вирізняється своєю різноманітністю.</p> <p>Здобувач бере активну участь в постановках своїх колег.</p> <p>Здобувач чудово виявляє помилки при виконанні танцю.</p> <p>Філігранно використовує режисерські методи та прийоми.</p> <p>Здобувач демонструє високий рівень виконавської та акторської майстерності. Танець виконує натхненно.</p>
75–82 бали	С	7 - 8 «добре»	<p>Здобувач добре орієнтується в сфері творчої діяльності балетмейстера.</p> <p>Добре володіє законами композиційної побудови хореографічного твору.</p> <p>Здобувач добре орієнтується в термінології.</p> <p>Здобувач добре орієнтується в частинах драматургії.</p> <p>Здобувач створив сюжет.</p> <p>Здобувач підібрав музичний матеріал відповідно сюжету. Здобувач створив яскраву хореографічну лексику.</p>

			<p>Здобувач бере активну участь в постановках своїх колег.</p> <p>Здобувач добре виявляє помилки при виконанні танцю.</p> <p>Добре використовує режисерські методи та прийоми.</p> <p>Здобувач демонструє достатній рівень виконавської та акторської майстерності. Танець виконує натхненно.</p>
67–74 балів	D	6 «задовільно»	<p>Здобувач достатньо орієнтується в сфері творчої діяльності балетмейстера.</p> <p>Не погано володіє законами композиційної побудови хореографічного твору.</p> <p>Здобувач орієнтується в термінології.</p> <p>Здобувач орієнтується в частинах драматургії.</p> <p>Здобувач створив сюжет.</p> <p>Здобувач підібрав музичний матеріал, проте танцювальна лексика не відповідає задуму.</p> <p>Здобувач бере участь в постановках своїх колег.</p>
60–66 балів	E	4 - 5 «достатньо»	<p>Здобувач орієнтується в сфері творчої діяльності балетмейстера.</p> <p>На елементарному рівні володіє законами композиційної побудови хореографічного твору.</p> <p>Здобувач орієнтується в термінології.</p> <p>Здобувач орієнтується в частинах драматургії.</p> <p>Здобувач не створив сюжет.</p> <p>Здобувач не підібрав музичний матеріал.</p> <p>Не створив хореографічну лексику.</p> <p>Здобувач бере участь в постановках своїх колег.</p>
35–59 балів	FX	3 «незадовільно»	<p>Здобувач орієнтується в сфері творчої діяльності балетмейстера.</p> <p>На елементарному рівні володіє законами композиційної побудови хореографічного твору.</p> <p>Здобувач орієнтується в термінології.</p> <p>Здобувач дуже погано орієнтується в частинах драматургії.</p> <p>Здобувач не створив сюжет.</p> <p>Здобувач не підібрав музичний матеріал.</p> <p>Не створив хореографічну лексику.</p>

			Здобувач не бере участі в постановках своїх колег.
0–34 бали	F	1-2 «неприйнятно»	Здобувач слабо орієнтується в сфері творчої діяльності балетмейстера. На елементарному рівні володіє законами композиційної побудови хореографічного твору. Здобувач не знає термінології. Здобувач не орієнтується в частинах драматургії. Здобувач не створив сюжет. Здобувач не підібрав музичний матеріал. Не створив хореографічну лексику. Здобувач не бере участі в постановках своїх колег.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
(за 5 - бальною шкалою)

ШКАЛА В БАЛАХ	ОЦІНКА ЗА ШКАЛОЮ ECTS	НАЦІОНАЛЬНА ШКАЛА	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
90–100 балів	A	5 «відмінно»	Здобувач відмінно володіє законами композиційної побудови хореографічного твору. Здобувач відмінно орієнтується в термінології. Здобувач відмінно орієнтується в частинах драматургії. Здобувач створив якісний сюжет. В сюжеті проглядається новизна. Здобувач підібрав музичний матеріал відповідно сюжету. Танцювальна лексика вирізняється своєю різноманітністю. Хореографічна постановка довершена. Здобувач бере активну участь в постановках своїх колег. Здобувач чудово виявляє помилки при виконанні танцю. Філігранно використовує режисерські методи та прийоми.

			<p>Здобувач демонструє високий рівень виконавської та акторської майстерності. Танець виконує натхненно.</p> <p>До виконання поставлених завдань підходить творчо.</p> <p>Проявляє неабияку активність у навчанні.</p> <p>Вирізняється особливим творчим баченням.</p>
83–89 балів	В	4 «добре»	<p>Здобувач добре орієнтується в сфері творчої діяльності балетмейстера.</p> <p>Добре володіє законами композиційної побудови хореографічного твору.</p> <p>Здобувач добре орієнтується в термінології.</p> <p>Здобувач добре орієнтується в частинах драматургії.</p> <p>Здобувач створив сюжет.</p> <p>Здобувач підібрав музичний матеріал відповідно сюжету. Здобувач створив яскраву хореографічну лексику.</p> <p>Здобувач бере активну участь в постановках своїх колег.</p> <p>Здобувач добре виявляє помилки при виконанні танцю.</p> <p>Добре використовує режисерські методи та прийоми.</p> <p>Здобувач демонструє достатній рівень виконавської та акторської майстерності. Танець виконує натхненно.</p>
75–82 бали	С		
67–74 балів	Д	3 «задовільно»	<p>Здобувач орієнтується в сфері творчої діяльності балетмейстера.</p> <p>На елементарному рівні володіє законами композиційної побудови хореографічного твору.</p> <p>Здобувач орієнтується в термінології.</p> <p>Здобувач орієнтується в частинах драматургії.</p> <p>Здобувач не створив сюжет.</p> <p>Здобувач не підібрав музичний матеріал.</p> <p>Не створив хореографічну лексику.</p> <p>Здобувач бере участь в постановках своїх колег.</p>
60–66 балів	Е		
35–59 балів	FX	2 «незадовільно»	<p>Здобувач слабо орієнтується в сфері творчої діяльності балетмейстера.</p> <p>На елементарному рівні володіє законами композиційної побудови хореографічного твору.</p>

0–34 бали	F	Здобувач не знає термінології. Здобувач не орієнтується в частинах драматургії. Здобувач не створив сюжет. Здобувач не підібрав музичний матеріал. Не створив хореографічну лексику. Здобувач не бере участі в постановках своїх колег.
-----------	---	--

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Мета і завдання курсу «Композиція та постановка танцю»
2. Сфера творчої діяльності балетмейстера.
3. Типи балетмейстерів.
4. Професійні якості балетмейстера.
5. Специфіка роботи балетмейстера в різних творчих колективах.
6. Методика здійснення хореографічної постановки у дитячому колективі.
7. Специфіка хореографії для дітей. Танці для дітей і на дітей.
8. Тема та ідея для дитячої постановки.
9. Підбір музичного матеріалу для дитячої постановки.
10. Хореографічна лексика для дитячої постановки. Її особливості.
11. Підбір танцювальних рухів для дитячої постановки відповідно вікових особливостей.
12. Створення танцювальних комбінацій для дитячого танцю.
13. Прості малюнки танцю, як основа дитячої хореографічної постановки.
14. Поєднання створених комбінацій у малюнок танцю.
15. Постановочна та репетиційна робота.
16. Підсумковий практичний показ. Залік.
17. Постановка сольного танцю. Танцювальний монолог.
18. Монолог танцівника, як вираження внутрішнього світу почуттів та думок героя.
19. Тема, ідея, сюжет.
20. Композиційне вирішення сольного танцю.
21. Загальні закони драматургії та їх застосування в хореографії.
22. Поняття «драматургія твору».
23. П'ять частин драматургії.
24. Специфіка використання частин драматургії в сольному танці.
25. Підбір музичного матеріалу для танцювального монологу.

26. Аналіз відповідності музичної форми до законів драматургії у хореографії.
27. Робота над створенням експозиції та зав'язки хореографічного монологу.
28. Розвиток дії, ступені до кульмінації в танцювальному монолозі.
29. Робота над кульмінацією та розв'язкою хореографічного монологу.
30. Специфіка хореографічного малюнку для сольного хореографічного твору.
31. Робота над образом. Підбір костюмів та реквізиту.
32. Пантоміма в хореографії та у сольному танці зокрема.
33. Підсумковий практичний показ. Залік.
34. Балетмейстерська робота у процесі постановки малої композиційної форми.
35. Задум як ідейно-тематична основа хореографічного твору.
36. Підбір музичного матеріалу.
37. Аналіз музичних творів.
38. Аналіз музичного матеріалу з точки зору структури.
39. Аналіз відповідності музичної форми до законів драматургії у хореографії.
40. Розробка малюнку танцю.
41. Складові частини малюнку танцю.
42. Образно-пластичні мізансцени.
43. Робота над сценічними ракурсами та виражальними засобами в побудові малюнка.
44. Підбір та створення хореографічної лексики.
45. Поєднання танцювальних рухів у комбінації.
46. Створення танцювальних комбінацій. Перехід від комбінації до комбінації.
47. Розробка драматургії хореографічного витвору.
48. Робота над експозицією.
49. Зав'язка – початок дії.
50. Створення ступеней перед кульмінацією.
51. Розвиток дії. Особливості створення.
52. Кульмінація, як найвища точка розвитку дії.
53. Розв'язка – завершення дії. Її різновиди.
54. Робота над контрастністю епізодів. Емоційні підйоми та спади.
55. Ритмічна організація епізодів та їх логічна послідовність.
56. Робота над хореографічним образом. Технологія його створення.
57. Художнє оформлення хореографічного твору.
58. Сюжетно-ігрове вирішення.
59. Проведення репетицій. Робота в колективі та з колективом.
60. Робота над синхронністю, чіткістю та манерою виконання.
61. Підсумковий практичний показ. Залік.

62. Розробка плану балетмейстерської роботи над побудовою хореографічної сюїти.
63. Задум, ідея, тема хореографічної сюїти.
64. Види хореографічних сюїт.
65. Монохарактерні та різнохарактерні.
66. Принципи побудови сюїти.
67. Специфіка поєднання різних танців в єдиний сюжет.
68. Складові хореографічної сюїти. Їх особливості.
69. Підбір музичного матеріалу.
70. Аналіз компонентів музики – ритму, мелодії, гармонії.
71. Розробка малюнків танців, як складових частин сюїти.
72. Робота над сценічними ракурсами та виражальними засобами в побудові малюнка.
73. Підбір та створення хореографічної лексики для кожної частини окремо.
74. Розробка драматургії хореографічного витвору в цілому та окремих його частин.
75. Аналіз відповідності музичної форми до законів драматургії у хореографії.
76. Робота над експозицією. Особливості її створення.
77. Зав'язка – початок дії.
78. Створення ступеней перед кульмінацією. Їх особливості.
79. Розвиток дії. Як основна частина хореографічного твору.
80. Кульмінація, як найвища точка розвитку дії.
81. Розв'язка – завершення дії. Її різновиди.
82. Робота над контрастністю епізодів. Емоційні підйоми та спади в хореографічній сюїті.
83. Ритмічна організація епізодів та їх логічна послідовність при створенні сюїти.
84. Робота над хореографічним образом. Технологія його створення.
85. Художнє оформлення хореографічного твору.
86. Проведення репетицій. Робота в колективі та з колективом.
87. Підсумковий практичний показ. Залік.

2. ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Тема заняття	Кількість годин
		денна форма
1	Мета і завдання курсу «Композиція та постановка танцю»	2
2	Сфера творчої діяльності балетмейстера.	2

3	Типи балетмейстерів.	2
4	Професійні якості балетмейстера.	2
5	Специфіка роботи балетмейстера в різних творчих колективах.	2
6	Методика здійснення хореографічної постановки у дитячому колективі.	2
7	Специфіка хореографії для дітей. Танці для дітей і на дітей.	2
8	Методика здійснення хореографічної постановки у дитячому колективі.	2
9	Специфіка хореографії для дітей. Танці для дітей і на дітей.	2
10	Хореографічна лексика для дитячої постановки. Її особливості.	2
11	Підбір танцювальних рухів для дитячої постановки відповідно вікових особливостей.	2
12	Створення танцювальних комбінацій для дитячого танцю.	2
13	Прості малюнки танцю, як основа дитячої хореографічної постановки.	2
14	Поєднання створених комбінацій у малюнок танцю.	2
15	Постановочна та репетиційна робота.	2
16	Підсумковий контроль. Залік. Практичний показ.	2
	Всього годин III семестр	32
17	Постановка сольного танцю. Танцювальний монолог.	2
18	Монолог танцівника, як вираження внутрішнього світу почуттів та думок героя.	2
19	Тема, ідея, сюжет.	2
20	Композиційне вирішення сольного танцю.	2
21	Загальні закони драматургії та їх застосування в хореографії.	2
22	Поняття «драматургія твору».	2
23	П'ять частин драматургії.	2
24	Специфіка використання частин драматургії в сольному танці.	2
25	Підбір музичного матеріалу для танцювального монологу.	2
26	Аналіз відповідності музичної форми до законів драматургії у хореографії.	2
27	Робота над створенням експозиції та зав'язки хореографічного монологу.	2

28	Розвиток дії, ступені до кульмінації в танцювальному монолозі.	2
29	Робота над кульмінацією та розв'язкою хореографічного монологу.	2
30	<u>Специфіка хореографічного малюнку для сольного хореографічного твору.</u>	2
31	Робота над образом. Підбір костюмів та реквізиту.	2
32	Пантоміма в хореографії та у сольному танці зокрема.	2
33	Підсумковий контроль. Залік. Практичний показ.	2
	Всього годин IV семестр	34
34	Балетмейстерська робота у процесі постановки малої композиційної форми.	2
35	Задум як ідейно-тематична основа хореографічного твору.	2
36	Підбір музичного матеріалу	2
37	Аналіз музичних творів.	2
38	Аналіз музичного матеріалу з точки зору структури.	2
39	Аналіз відповідності музичної форми до законів драматургії у хореографії.	2
40	Розробка малюнку танцю.	2
41	Складові частини малюнку танцю.	2
42	Образно-пластичні мізансцени.	2
43	Робота над сценічними ракурсами та виражальними засобами в побудові малюнка	2
44	Підбір та створення хореографічної лексики.	2
45	Поєднання танцювальних рухів у комбінації.	2
46	Створення танцювальних комбінацій. Перехід від комбінації до комбінації.	2
47	Розробка драматургії хореографічного витвору.	2
	Підсумковий контроль. Залік. Практичний показ.	-
	Всього годин V семестр	28
48	Робота над експозицією.	2
49	Зав'язка – початок дії.	2
50	Створення ступеней перед кульмінацією.	2
51	Розвиток дії. Особливості створення.	2
52	Кульмінація, як найвища точка розвитку дії.	2
53	Розв'язка – завершення дії. Її різновиди.	2
54	Робота над контрастністю епізодів. Емоційні підйоми та спади.	2

55	Ритмічна організація епізодів та їх логічна послідовність.	2
56	Робота над хореографічним образом. Технологія його створення.	2
57	Художнє оформлення хореографічного твору.	2
58	Сюжетно-ігрове вирішення.	2
59	Проведення репетицій. Робота в колективі та з колективом.	2
60	Робота над синхронністю, чіткістю та манерою виконання.	4
	Підсумковий контроль. Залік. Практичний показ.	-
	Всього годин VI семестр	28
62	Розробка плану балетмейстерської роботи над побудовою хореографічної сюїти.	2
63	Задум, ідея, тема хореографічної сюїти.	2
64	Види хореографічних сюїт.	2
65	Монохарактерні та різнохарактерні.	2
66	Принципи побудови сюїти	2
67	Специфіка поєднання різних танців в єдиний сюжет	2
68	Складові хореографічної сюїти. Їх особливості.	2
69	Підбір музичного матеріалу.	2
70	Аналіз компонентів музики – ритму, мелодії, гармонії.	2
71	Розробка малюнків танців, як складових частин сюїти.	2
72	Робота над сценічними ракурсами та виражальними засобами в побудові малюнка.	2
73	Підбір та створення хореографічної лексики для кожної частини окремо	2
74	Розробка драматургії хореографічного витвору в цілому та окремих його частин.	2
75	Аналіз відповідності музичної форми до законів драматургії у хореографії.	2
	Підсумковий контроль. Залік. Практичний показ.	-
	Всього годин VII семестр	28
76	Робота над експозицією. Особливості її створення.	2
77	Зав'язка – початок дії.	2
78	Створення ступеней перед кульмінацією. Їх особливості.	2
79	Розвиток дії. Як основна частина хореографічного твору.	2
80	Кульмінація, як найвища точка розвитку дії.	2
81	Розв'язка – завершення дії. Її різновиди.	2

82	Робота над контрастністю епізодів. Емоційні підйоми та спади в хореографічній сьюті.	2
83	Ритмічна організація епізодів та їх логічна послідовність при створенні сьюті.	2
84	Робота над хореографічним образом. Технологія його створення.	2
85	Художнє оформлення хореографічного твору.	2
86	Проведення репетицій. Робота в колективі та з колективом.	4
	Підсумковий контроль. Залік. Практичний показ.	-
	Всього годин VIII семестр	24
	Всього годин	

3.САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендовані джерела інформації
Тема 1. Балетмейстерська робота у процесі постановки малої композиційної форми.	Розробити постановочний план малої композиційної форми.	2	1, 6, 9
Тема 2. Задум як ідейно-тематична основа хореографічного твору.	Розробити ідейно-тематичний план відносно задуму.	2	5, 6
Тема 3. Підбір музичного матеріалу.	Підібрати музичний матеріал під задуману тему хореографічного твору.	2	7, 8
Тема 4. Аналіз музичних творів.	З'ясувати шляхи вибору музичного твору для хореографічної постановки малої форми.	2	7
Тема 5.	Проаналізувати музичний матеріал з точки зору структури.	2	6, 7

Аналіз музичного матеріалу з точки зору структури.			
Тема 6. Аналіз відповідності музичної форми до законів драматургії у хореографії.	Проаналізувати відповідність музичної форми до законів драматургії у хореографії.	2	4, 5, 12
Тема 7. Розробка малюнку танцю.	Розробити малюнок танцю.	2	1, 2, 6
Тема 8. Складові частини малюнку танцю.	Проаналізувати складові частини створеного малюнку танцю. При необхідності, здійснити корективи.	2	7, 12
Тема 9. Образно-пластичні мізансцени.	Внести в загальну структуру танцю образно-пластичні мізансцени.	2	4, 14
Тема 10. Робота над сценічними ракурсами та виражальними засобами в побудові малюнка	Проаналізувати використання ракурсів при створенні малюнку танцю.	2	7, 12, 14
Тема 11. Підбір та створення хореографічної лексики.	Підібрати танцювальний стиль та напрямок для виразності хореографічної лексики.	2	2, 4, 13, 14, 15
Тема 12. Поєднання танцювальних рухів у комбінації.	Створити танцювальні комбінації.	2	11
Тема 13. Створення танцювальних	Створити переходи від комбінації до комбінації використовуючи рівні сцени.	2	9, 11

комбінацій. Перехід від комбінації до комбінації.			
Тема 14. Розробка драматургії хореографічного витвору.	Відповідно до ідейно-тематичного плану та задуму розробити драматургію танцю по частинах.	2	1, 6, 7, 9, 12
Тема 15. Робота над експозицією.	Створити початок танцю – експозицію.	2	1, 6, 7, 9, 12
Тема 16. Зав’язка – початок дії.	Створити конфлікт у другій частині драматургії – зав’язці.	2	1, 6, 7, 9, 12
Тема 17. Створення ступеней перед кульмінацією.	Проаналізувати та розкласти у логічній послідовності ступені перед кульмінацією.	2	1, 6, 7, 9, 12
Тема 18. Розвиток дії. Особливості створення.	Створити танцювальні комбінації для розвитку дії враховуючи послідовність ступеней перед кульмінацією.	2	1, 6, 7, 9, 12
Тема 19. Кульмінація, як найвища точка розвитку дії.	Створення хореографічної лексики для кульмінації, як найвищої точки хореографічного твору.	2	1, 6, 7, 9, 12
Тема 20. Розв’язка – завершення дії. Її різновиди.	Вияснити різновиди розв’язки та застосувати до власного хореографічного твору.	2	1, 6, 7, 9, 12
Тема 21. Робота над контрасністю епізодів. Емоційні підйоми та спади.	Проаналізувати контрастність епізодів. При потребі зробити корекцію.	2	8, 10
Тема 22. Ритмічна організація епізодів та їх	Проаналізувати логічність та музично-ритмічну послідовність епізодів. При потребі внести правки.	2	5, 6, 7

логічна послідовність.			
Тема 23. Робота над хореографічним образом. Технологія його створення.	Проаналізувати яскравість хореографічних образів.	2	3, 9, 16
Тема 24. Художнє оформлення хореографічного твору.	Робота зі світлом, костюмами та реквізитом.	2	1, 3, 14, 17
Тема 25. Сюжетно-ігрове вирішення.	Проаналізувати сюжетно-ігрове вирішення хореографічного твору. При потребі відкоректувати.	2	2, 3, 6, 10
Тема 26. Проведення репетицій. Робота в колективі та з колективом.	Організувати колеґ-Здобувачів. Провести репетиції для вивчення створеного хореографічного твору.	12	1, 9, 10
Тема 27. Робота над синхронністю, чіткістю та манерою виконання.	У ході репетицій відпрацювати чіткість виконання, синхронність, образність.	6	1, 9, 10, 12
Тема 28. Розробка плану балетмейстерської роботи над побудовою хореографічної сюїти.	Розробити поетапний план по створенню великої танцювальної форми.	2	1, 6, 7, 9, 10, 12
Тема 29. Задум, ідея, тема хореографічної сюїти.	Робота над ідеєю, темою хореографічної сюїти.	2	1, 6, 7, 9, 10, 12
Тема 30.	Вияснити види хореографічних сюїт.	2	1, 6, 7, 9, 10, 12

Види хореографічних сюїт.			
Тема 31. Монохарактерні та різнохарактерні.	Детально охарактеризувати монохарактерні та різнохарактерні сюїти.	2	1, 6, 7, 9, 10, 12
Тема 32. Принципи побудови сюїти.	З'ясувати принципи побудови хореографічних творів великої форми.	2	1, 6, 7, 9, 10, 12
Тема 33. Специфіка поєднання різних танців в єдиний сюжет.	Поєднати створені частини сюїти єдиним сюжетом.	2	1, 6, 7, 9, 10, 12
Тема 34. Складові хореографічної сюїти. Їх особливості.	З'ясувати особливості складових хореографічної сюїти.	2	1, 6, 7, 9, 10, 12
Тема 35. Підбір музичного матеріалу.	Підібрати музичний матеріал.	2	9, 14
Тема 36. Аналіз компонентів музики – ритму, мелодії, гармонії.	Проаналізувати музичний матеріал з точки зору структури.	2	1, 6, 7
Тема 37. Розробка малюнків танців, як складових частин сюїти.	Створити малюнки танцю.	2	1, 6, 7, 9, 10, 12
Тема 38. Робота над сценічними ракурсами та виражальними засобами в побудові малюнка.	Проаналізувати та застосувати сценічні ракурси при побудові малюнків танцю.	2	6, 7

Тема 39. Підбір та створення хореографічної лексики для кожної частини окремо	Підбір та створення хореографічної лексики.	2	2, 5, 11, 13, 14, 15
Тема 40. Розробка драматургії хореографічного витвору в цілому та окремих його частин.	Розробити драматургію хореографічного твору в цілому та окремих частин зокрема.	2	6, 7, 9
Тема 41. Аналіз відповідності музичної форми до законів драматургії у хореографії.	Проаналізувати музичний матеріал з точки зору драматургії.	2	1, 7, 10
Тема 42. Робота над експозицією. Особливості її створення.	Створення експозиції, як окремої частини хореографічної сюїти.	2	1, 5, 6, 7, 9, 10
Тема 43. Зав'язка – початок дії.	Створення конфлікту в другій частині драматургії.	2	1, 5, 6, 7, 9, 10
Тема 44. Створення ступеней перед кульмінацією. Їх особливості.	Проаналізувати та логічно розкласти ступені перед кульмінацією.	2	1, 5, 6, 7, 9, 10
Тема 45. Розвиток дії. Як основна частина хореографічного твору.	Створення розвитку дії.	2	1, 5, 6, 7, 9, 10
Тема 46.	Робота над кульмінацією.	2	1, 5, 6, 7, 9, 10

Кульмінація, як найвища точка розвитку дії.			
Тема 47. Розв'язка – завершення дії. Її різновиди.	Визначити різновид розв'язки та застосувати у хореографічній постановці.	2	1, 5, 6, 7, 9, 10
Тема 48. Робота над контрастністю епізодів. Емоційні підйоми та спади в хореографічній сюїті.	Проаналізувати контрастність епізодів. Внести правки при необхідності.	2	1, 6, 7, 9, 10, 12
Тема 49. Ритмічна організація епізодів та їх логічна послідовність при створенні сюїти.	Проаналізувати логічність та музично-ритмічну послідовність епізодів. При потребі здійснити корективи.	2	1, 6, 7, 9, 10, 12
Тема 50. Робота над хореографічним образом. Технологія його створення.	Проаналізувати яскравість та контрастність хореографічних образів.	2	3, 8
Тема 51. Художнє оформлення хореографічного твору.	Опрацювати та описати світлове оформлення, декорації, реквізит та костюми.	2	3, 5, 13, 14
Тема 52. Проведення репетицій. Робота в колективі та з колективом.	Організувати колег-здобувачів. Провести репетиції для вивчення створеного хореографічного твору. У ході репетицій відпрацювати чіткість виконання, синхронність, образність та роботу з реквізитом (при наявності)	38	1, 6, 7, 10, 12
Всього годин самостійної роботи		156	

Оцінювання самостійної роботи проводиться як під час поточного, так і під час підсумкового контролю знань. Поточний контроль самостійної роботи передбачає:

- розробка проекту про заходи створення хореографічного твору;
- розробка теми, ідеї та сюжету танцю;
- підбір музичного матеріалу;
- аналіз музичного матеріалу;
- робота над драматургією;
- створення хореографічної лексики;
- поєднання хореографічної лексики в танцювальні комбінації;
- робота над художнім образом;
- художнє оформлення постановки;
- проведення репетицій.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення практичних занять.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав Здобувач під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Створення власного хореографічного твору.
2. Демонстрація режисерсько-балетмейстерських здібностей, шляхом створення власного хореографічного твору.
3. Демонстрація акторської та виконавської майстерності в хореографічних творах.
4. Відтворення образів дійових осіб засобами хореографії.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бугасць Н.А., Пінчук О.І., Пінчук С.І. Мистецтво балетмейстера. Навчально-методичний. Харків: ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2012, 172с.
2. Василенко К.Ю. Український танець: Підручник. Київ: ІПКГ1К, 1997. 282с.

3. Говорун В. В. Втілення хореографічного образу засобами контемпорарі. Суми, 2020. 64 с.
4. Голдрич О. ХОРЕОГРАФІЯ: Посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів: Край, 2003. 160 с.
5. Енська О. Ю., Максименко А. І., Ткаченко І.О. Композиція танцю та мистецтво балетмейстера. Суми : ФОП Цьома С.П., 2020. 157 с.
6. Кривохижа А. М. Гармонія танцю: навчально-методичний посібник для студентів педагогічних навчальних закладів. Видання 5-е, перероблене та доповнене. Кропивницький: Центрально-Українське видавництво, 2018. 118 с.
7. Кривохижа А. М. Мистецтво балетмейстера. Навчально- методичний посібник для студентів педагогічних навчальних закладів. Умань: Візаві, 2020. 145 с.
8. Кривохижа А.М. Роздуми про мистецтво танцю. Записки балетмейстера. Кіровоград : Центрально-Українське видавництво, 2012 . 172 с.
9. Мистецтво балетмейстера: Навчально-методичний посібник (за вимогами кредитно-модульної системи) для студентів І курсу галузі знань: 0202 „Мистецтво”, напряму підготовки: 6.020202 „Хореографія”/ Укладачі Л.А.Маркевич, Н.Г.Карауш. Рівне: РДГУ, 2009. 80 с.
10. Самохвалова А. В., Маркевич Л.А. Мистецтво балетмейстера: Навчально-методичний посібник (за вимогами кредитно-трансферної системи) для студентів І курсу галузі знань 0202 «Мистецтво», напрямку підготовки: 6.020202 «Хореографія». Рівне: видавець О. Зень, 2012. 100 с.
11. Сучасний танець. Основи теорії і практики : навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 264 с.
12. Форми постановки танців: Метод. рекомендації теоретичного курсу “Мистецтво балетмейстера” для студентів 1–4 курсів. Упоряд. Самохвалова А.В. 2-е вид. доп. Рівне: РДГУ, 2010. 35 с.
13. Шариков Д.І. "Contemporary dance" у балетмейстерському мистецтві: Навчальний посібник. Київ: КиМУ, 2010. 170 с.
14. Шариков, Д. (2008). Класифікація сучасної хореографії. Київ: Видавець Карпенко В. М. 2008. 168с.
15. Шевчук А. С. Дитяча хореографія: навч.-метод. посібник. 3-тє вид. Зі змін. та доповн. Тернопіль: Мандрівець. 2016. 288 с.

Електронні інформаційні ресурси

16. Плахотнюк О. Стилї та напрямки сучасного хореографічного мистецтва. Львів: ЦТДЮГ. URL: <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/03/Plakhotniuk-O.-Styli-i-napriamky-suchasnoho-khoreohrafichnoho-mystetstva-1.pdf>
17. Шабаліна О. Пластичність. Мова. Тіло. Київ : ФОП Поліщук О.В. 2017. 194с. URL: <http://95.164.172.68:8080/khkdkaxmlui/handle/123456789/618>